

Nr. 11/85/

1954 m. balandžio mėn. 14 d.

PLB Vokietijos Krašto Valdybos
Informacijos yra Krašto Valdybos
Organas, skiriamas spaudai rank-
raščio teisėmis.

Redakcijos, pasinaudojančios čia
dedamomis žiniomis ir straipsniais,
maloniai prašomos nurodyti šalti-
nį: PLB Vok. "Informacijos"

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ VOKIETIJOJE

Hannoverio Apylinkėje

Išsikėlus PLB Vokietijos Krašto Valdybai į Weinheimą, visa-
me Hannoverio lietuviškame gyvenime jaučiama didelė spraga. Išvy-
kus mokytojui J. Stankaičiui, lietuviai vaikučiai pasigenda mokyto-
jo, o V. Šukiui susirgus, pasigenda pirmininko.

Priešvėlykines rekolekcijas pabaltiečių stovykloje gražiai
pravedė Tėvas Konstantinas. Stovykla nemaža, bet labai skurdi.
Dabar Miesto Valdyba taiso bent supuvusius barakų langus. Džiugi-
nantis reiškinys yra sunkiai sergančios Antaninos Petrauskaitės
likimas. Jau visa eilė metų ligoninėje begulinti ir pakėlusį daug
operacijų, Antanina Petrauskaitė, pradėjo sveikti. Dar jai teks
padaryti papildomų operacijų, po kurių tikimasi tolimesnio page-
rėjimo. Labiau susipratę lietuviai, jų tarpe Pr. Krapavickas, ją
nuoširdžiai lanko.

Hildesheimo Apylinkėje

Netoli Hannoverio stovinčių anglų sargybinių dalinių vyrai,
vadovaujami kpt. I. Apyrubio, nusipirko labai gražų medžio raižinį -
drožinį "Vytį". Jo kūrėjas yra Stasys Cirpus, Strullendorf/Ofr.

b. Bamberg, Rathausstr. Šiuo menišku raižiniu žavisi angļai, vokiečiai, lenkai ir jugoslavai, o mūsų vyrai juo didžiuojasi. Jis kabės pagrindinėje svečių ir kultūrinių parengimų salėje.

Geesthacht-Spakenbergo Apylinkėje

Spackenbergo lietuviai nepamiršta savo mirusiųjų. Atėjus pavasariui, rimtai susirūpino dideliu lietuviškų kapinių papuošimu. Moterys perka gėles, kuriomis apšėja gražiai aptaisytus antkapius. Šia proga prisimintinas buvęs Apylinkės V-bos pirmininkas A. Gešventas, kuris su žmona per diemų dienas puošdavo šias kapines, jau ankstų rytą pradėdamas savo darbą kapų laistymu, o gėlėms pirkti, iš savo bedarbio pašalpos, išleisdamas nemaža pinigų.

Lietuviškos kapinės Spackenberge yra didelės, nes čia metų eilę buvo kelių tūkstančių gyventojų lietuvių stovykla ir netoliese, Edmundsthalyje, džiovininkų sanatorija. Tokiu būdu nemaža gyvenimo kelyje pavargusių tautiečių amžinam poilsiui pasiliko šiame žemės kampelyje.

Žinios iš kitų apylinkių.

Lebenstedte-Salzgitter'yje baigė technikos mokyklą Apylinkės V-bos pirmininko dukra, Guoda-Liūda Misiliūnaitė. Ji jau pradėjo braižytojos darbą viename fabrike, o vakarais su viena drauge pradėjo mokytis, kad galėtų ateityje įsigyti brandos atestatą.

Braunschweigo lietuviai laukia BALF'o dovanų, pieno miltelių. Dėkingi būtų ir už rūbus. Lietuviai čia gerai sugyvena, vieningai dalyvauja lietuviškose pamaldose ir subuvimuose ir yra labai gerbiami svetimtaučių, vokiečių ir kitų tautybių.

Pinneberge prie lietuvių apylinkės numato prisijungti šioje srityje gyvenantieji Maž. Lietuvos lietuviai, iki šiol nuošaliai laikęsi nuo lietuviško organizuoto gyvenimo. Tokių jų priešvėlykinį sugrįžimą į lietuvių bendruomenę visi lietuviai sveikina ir juo džiaugiasi.

Hamburgo lietuviams katalikams rekolekcijas dideliu pasisekimu pravedė Tėvas Konstantinas. Apie 70% visų katalikų atliko Šv. Išpažintį ir priėjo vėlykinės Šv. Komunijos.

Naujas PLA įgaliotinis Vokietijai

Vokietijos Krašto Valdybos bendradarbiui, p. A. Venclauskui, išėjus mokytojauti į Vasario 16 Gimnaziją, jo eitas Pasaulio Lietuvių Archyvo įgaliotinio Vokietijai pareigas perėmė Krašto Valdybos bendradarbis, p. J. Stankaitis.

PLA reikalais susirašinėjimą prašome vesti jo vardu, antraštinę : /17a/ Weinheim a. d. Bergstr., Postfach 233.

Pasaulio Lietuvių Archyvas Chicagoje kreipiasi į pasaulio lietuvius rinkti mūsų istorinę-archyvinę medžiagą. Kad šis darbas

būtų konkretesnis ir neatidėliojamas, Pasaulio Archyvas siūl priė seniūnijų, apylinkių, apygardų ir krašto valdybų sudaryti taip vadinamą kronikininko pareigą - asmenį, kuris šiais visais reikalais rūpintųsi ir surinktą medžiagą neatidėliojant persiųstų šiam archyvui.

Labai svarbi archyvinė medžiaga yra organizacijų veikla: paskaitos, minėjimai, pramogos, posėdžių protokolai ir tų nutarimų geri ar blogi daviniai. Tuo tikslu galima būtų aplankyti ne tik pavienius lietuvius, bet vienuolynus, klebonijas, įstaigas, įmones ir buvusių ar esamų lietuviškų organizacijų vadovybes.

Surinktą medžiagą galima siųsti betarpiu, adresu: Pasaulio Lietuvių Archyvas, 2601 W. Marquette Road, Chicago 29, Ill, USA.

Velykinės dovanos Vargo Mokyklų mokiniams.

Vokietijos Vargo Mokyklas lankančių mokinių margačiams ir Velykų stalo pagerinimui KLB Toronto Šalpos Komitetas, vadovaujamas V. Vaidoto, vėl atsiuntė per Vokietijos Krašto Valdybą žymią dovaną - 300 dolerių.

Toronto Kalėdų Senelis ir Velykoms nepamiršo savo globotinių. Nenulstamu rūpesčiu k-to pirmininkas, p. V. Vaidotas, ir pats Šalpos Komitetas sugeba surinkti šalpos reikalams stambias sumas. Dosni ir nuoširdi Toronto lietuvių parama vis efektingiau reiškiasi ir skaidrina sunkų lietuvių tremtinių gyvenimą Vokietijoje.

Gautoji suma išsiuntinėta šioms Vargo Mokykloms:

1/ Augustdorfo	DM 75,-	9/ Sandplatzo	DM 60,-
2/ Dillingeno	" 30,-	10/ Rosenheimo	" 25,-
3/ Hanau	" 40,-	11/ Seedorfo	" 20,-
4/ Hannoverio	" 70,-	12/ Spackenbergo	" 55,-
5/ Krefeldo	" 35,-	13/ Lebenstedto	" 100,-
6/ Müncheno	" 55,-	14/ Diepholzo	" 110,-
7/ Memmingeno	" 210,-	15/ Stuttgarto	" 45,-
8/ Neustadto	" 85,-	16/ Wehnenos	" 225,-

Iš viso DM 1.240,-, su pašto išlaidomis DM 1.253,89

IŠ VASARIO 16 GIMNAZIJOS GYVENIMO

Nauji abiturientai

Vasario 16 Gimnazijoje išlaikė brandos atestatui gauti egzaminus visi trys 9-tosios klasės mokiniai. Jiems bus įteikti spausdinti gimnazijos baigimo atestatai, o balandžio 24 d. ruošiamos išleistuvės.

Naujieji abiturientai yra lietuviai tremtiniai: Povilas Kazirskis, Kasparas Dikšaitis ir Liudas Venclovas.

Užbaigiamųjų egzaminų lietuvių kalbos rašomajam tema buvo duota "Abituriento pareigos lietuvybei". Pažymėtina, kad visų trijų kandidatų šia tema rašiniai rodė tikrą tautinį subrendimą ir gilų įsijautimą į jaunuolio pareigas savo tautai.

Pirmosios mokinių iškylos

Gimnazijos mokytojas, dail. Krivickas, savo auklėtinius buvo nuvežęs į Mannheimo meno galeriją, kur jo vedamoji grupė susipažino su žymiais meno kūriniiais.

Gimnazijos mokytojas A. Venclauskas, norėdamas savo mokiniams pavaisduoti teoretinį klasikinį graikų literatūros kursą gyvu pavyzdžiu, savo mokinių grupei davė progos Heidelbergo teatre pamatyti Hoffmanstalo tragedijos /Trauerspiel/ "Der Turm" pastatymą. Prieš tai mokinių grupė, vedama mok. Venclausko, apžiūrėjo Heidelbergo pilį ir susipažino su jos istorija. Pilies apžiūrėjimą buvo lyg prasminga įžanga Hoffmanstalo veikalui, kuris mokiniams padarė gilų įspūdį.

Velykų atostogos.

Balandžio 10 iki 25 d. gimnazija paleido mokinius Velykų atostogoms, prisitaikindama tiksliai prie vokiečių mokyklų mokymo plano. Neturtingiems mokiniams atostoginę kelionę apmokėjo gimnazija, išleisdama tam tikslui apie 2.000 DM.

Nors gimnazija buvo dosni kelionių apmokėjimui, vis dėlto bendrabutyje per Velykas lieka apie 40 "benamių" vaikų, kuriems gimnazijos bendrabutis turi atstoti ir namus.

Gimnazijos svečiai

Prieš Velykų atostogas gimnaziją aplankė visa eilė lietuvių visuomenininkų bei pareigūnų. Kuratorijos pirmininkas d-ras Damijonaitis, keturių dienų vizitu nuodugniai susipažino su ūkiniais ir pedagoginiais gimnazijos reikalais, lankydamas pamokų metu klases, sekdamas mokinių maitinimą ir bendrabučio tvarką. Tuo pat metu gimnaziją lankė ir tėvų komiteto pirmininkas, p. Raišys.

Šiomis dienomis gimnazijos būstinėje posėdžiavo ir VLIK'o švietimo komisija. Jos pirmininkas, d-ras Rukša, buvęs Lietuvoje gimnazijos direktorius, taip pat lankė pamokų metu klases, susipažindamas su mokinių išmokslinimu. Švietimo K-jos posėdžiuose dalyvavo ir VLIK'o bendradarbis, p. Jakš-Tyris. Gimnaziją lankė ir Kuratorijos sekretorius, Tėv. A. Bernatonis.

Svečiai gimnazijos pastangomis duoti mokiniams dabartinėse sąlygose galima geriausią išmokslinimą ir globą buvo patenkinti. Mokinių maitinimui kreipiamas labai didelis dėmesys ir jų maitinimas yra visai patenkinamas. Mokiniai gauna pusryčius, priešpiečius, pietus, pavakarius ir vakarienę. Priešpiečiams duodamas specialus kontroliuojamų karvių pienas, skanus, maistingas ir apsaugotas nuo bacilų, ko paprasta sterilizacija nepajėgia padaryti. Pienas gimnazijai duodamas Hesseno krašto leidimu, nes už nuolatinę kontrolę kraštui tenka primokėti iš išdo.

Stojimo prašymai iš kitų kraštų

Gimnazijos vadovybė gauna iš Europos ir net užjūrio kraštų lietuvių užklausimus ir prašymus priimti jų vaikus mokytis į Vasario 16 Gimnaziją. Vienas toks prašymas gautas ir iš Venecuelos, kur tėvai norėtų leisti į gimnaziją savo 12 metų dukrą. Prašoma priimti vaikus į gimnaziją ne iš vargo, bet iš noro duoti jiems lietuvišką auklėjimą. Kelionės ir išlaikymo išlaidas tėvai imasi padengti.

Gimnazijos vadovybė principu pritardama tokiam tėvų norui, tuo tarpu susilaiko nuo konkrečių sprendimų, kol bus išsiaiškinti tokių svetimųjų kraštų vaikų socialinė padėtis belankant Vokietijoje mokslo įstaigą.

Televizijos aparatas

Gimnazija gavo bandymui laikinai televizijos aparatą, kuriuo mokiniai yra sužavėti. Kadangi gimnazija iš savo lėšų negali šiam reikalui skirti pinigų, tai mokiniai ketina iš savo mažų kišenpinigių kas mėnesį atsižadėti po pusę markės ir nupirkti aparatą išsimokėjimui. Deja, ne visi mokiniai galės paaukoti tam tikslui ir tos nedidelės 50 Pf. sumos. Po Velykų atostogų gimnazijos vadovybė numato pritarti mokinių pageidavimui ir aparatą įsigyti, jei apskaičiavimai parodys, kad bendromis pajėgomis galės išsimokėjimus tęsti.

Aukos Gimnazijos Namams

Prancūzijos Lietuvių Bendruomenė, paskutinio susirinkimo metu sudėjo papildomai aukų 10.500 fr., tuo būdu pakeldama savo pirmąją 5.000 fr. auką iki 15.500 fr.

Schwetzingeno lietuvių inžinierijos ir pontoninių tiltų kuopa įnešė per Tėvą Bernatonių Gimnazijos Namams 1.000 DM.

PLB Cabramattos Apylinkės Valdyba /Australijoje/ skiria Gimnazijos Namų fondui 15 austr. svarų.

P. Šimelaitis, Kanados Krašto Valdybos Gimnazijai Remti K-jos pirmininkas, praneša apie įmokėtus BALF'o Centre Gimnazijos Namams Ottawos apylinkės, Rodney, Ont., ir p. V. Griniaus įnašus - aukas, iš viso 51,50 dol. sumos.

A. A. GERMANAS ŠPILMANAS

Varelis senelių prieglaudos ligoninėje mirė jos įnamis ir buvęs lietuvių seniūnas G. Špilmanas, eidamas 67 metus. Velionis palaidotas Varelis kapinėse.

Velionis, gyvendamas įvairiose stovyklose, netūnojo užkampyje, bet įsijungdavo į visuomeninį darbą ir noriai ateidavo savo tautiečiams į pagalbą. Organizuodavo vokiečių ir anglų kalbų kursus ir pats juose dėstydavo. Emigruojantiems padėdavo patarimais ir vesdavo jų gana painias bylas. Varelis senelių prieglaudoje suorganizavo lietuvių k-tą ir jam dvejus metus pirmininkavo. Jis nebuvo mėgiamas administracijos, nes karštai ir su užsispyrimu gindavo kitų senukų reikalus. Buvo gero būdo ir paslaugus, bet neieškodavo pigaus populiarumo, todėl ne visų būdavo supras-tas.

Gimęs Rytprūsiose, Šilinėliuose, Pilkalnio apskr., iki I Pasaulinio karo velionis mokėsi ir gyveno Vokietijoje. Karo metu mobilizuotas pateko į Lietuvą, kur vėliau dėl ligos buvo priskirtas prie pasų įstaigos. Po karo vėl užėmęs savo pelningą tarnybą Berlyne, po kurio laiko vis dėlto grįžta į Lietuvą prisidėti prie Lietuvos atstatymo. Organizuoja Tauragės lietuvių bataljoną, su teisininku Bugailiškiu apvažinėja šiaurės Lietuvą, propagodamas nepriklausomybės idėją.

1919 m. pavasarį ateina dirbti į Tiekimo ir Maitinimo Ministeriją, kurioje buvo labai naudingas bendradarbis, nes pažinojo vokiečių karišką ir civilinę administraciją. Ministerija turėjo daug reikalų su vokiečių kariškomis įstaigomis, perėmė iš jų sandėlius, kepyklas ir t. t. Perėmus kariuomenės aprūpinimą KAM Intendantūrai, jį buvo pakviestas ir velionis. Tuometinės darbo sąlygos buvo labai sunkios, nes kariuomenę pradžioje teko išlaikyti rekvizicijomis. Pakartotinai raginamas grįžti Vokietiją, jį velionis atsisako, tuo parodydamas savo meilę atsikuriančiai tėvynei. Vėliau dirba Ekonominėje Karių B-vėje ir Lietūkio užsienio prekybos skyriuje.

Per pirmąją bolševikų okupaciją, prisirišęs prie Lietuvos krašto bei žmonių, nerepatrijuoja ir dėl to sunkiai nukenčia okupavus Lietuvą vokiečiams. Areštuojamas ir tardomas kaip bolševikų simpatikas. Vėliau dirba Kretingos kooperatyve ir vokiečių Žemės ūkio įstaigoje, kurioje stengiasi paveikti vokiečių administraciją sumažinti žemės ūkio gaminių duoklę. Daug kartų velionis apsaugojo ūkininkų mases nuo baudų ir net kalėjimo. Velionis buvo ūkininkų mylimas ir vadinamas "mūsų karaliukas Špilmanaitis". Dėl tokios savo veiklos susilaukė Gestapo nemalonės ir arešto išvengė tik dėl artėjančio fronto.

JUDINAMI PABĖGĖLIŲ IR TREMTINIŲ REIKALAI

Naujas federalinės pabėgėlių m-jos valdytojas, ministeris Prof. Dr. Dr. Oberländer energingai judina pabėgėlių ir tremtinių klausimus Vokietijoje ir tarptautiniame forume.

Pirmame m-jos patariamąsios tarybos posėdyje ministeris pabrėžė, kad pabėgėlių ir tremtinių problema Vokietijoje nėra išspręsta ir kad raminantieji balsai tuo atžvilgiu yra tik savęs apgaudinėjimas. Pabėgėlių socialinės padėties atstatymui reikalinga didelių pastangų ir nežinia, ar sekančių kelių metų bėgyje pavyks pabėgėlius įkurdinti, nes to įkurdinimo rezultatai pasirodys gal tik po 30 metų.

Europos Pabėgėlių Klausimų Tyrimo Grupei Romoje ministeris pasisakė dėl benamių užsieniečių Vokietijoje. Vyriausybė nori gerbti benamių užsieniečių teisinį paritetą ir duoti jiems darbo ir duonos. Bet be plačios tarptautinės pagalbos ji negalėsianti išspręsti nei benamių užsieniečių, nei savų pabėgėlių problemos.